

Jack van der Leden

'Er zit absoluut iets pervers in het systeem'

Interview met Viktorien van Hulst, directeur Theaterfestival Boulevard 's-Hertogenbosch

Theaterfestival Boulevard in Den Bosch profileert zich als een internationaal 'zuidelijk en zinnelijk' zomerfestival, dat jaarlijks gedurende elf dagen in augustus theater, dans, muziek(theater) en interdisciplinaire kunstvormen presenteert. De 35ste editie trok dit jaar 140 duizend bezoekers. 'De helft daarvan is Bosschenaar', vertelt Viktorien van Hulst. Zij is sinds vijf jaar artistiek en zakelijk directeur van het festival.

Theaterfestival Boulevard is een zelfstandige stichting, legt ze uit, die zelf geen mensen in dienst heeft. Daarvoor doet ze een beroep op de moederorganisatie, Stichting Bosse Nova, een cultureel organisatie-, productie- en adviesbureau. Bij Bosse Nova zijn tien mensen in dienst die kunstenaars, culturele gezelschappen en festivals backoffice ondersteuning bieden, zoals financiële administratie en kaartverkoop. Opdrachtgevers zijn bijvoorbeeld Kunstbende Noord-Brabant en PLAN talentontwikkeling. Boulevard is het grootste project. Van Hulst: 'Gedurende de elf dagen van het festival zijn er naast de 40-koppige crew 750 artiesten, 200 technische en productiemedewerkers, 150 horecamedewerkers en 250 vrijwilligers actief. Dankzij Bosse Nova kan het kernteam van tien personen zich het hele jaar met het festival bezighouden.' Van Hulst is directeur van beide stichtingen. Er is een gedeelde Raad van Toezicht en op elkaar aansluitende jaarverslagen.

Zekerheid voor vier jaar

Boulevard heeft een omzet van 3 miljoen euro. Een derde komt van subsidies van het Rijk (Fonds Podiumkunsten), de provincie Noord-Brabant en de gemeente 's-Hertogenbosch, een derde uit recettes en horeca, en ten slotte dragen spon-

Viktorien van Hulst. Fotografie: Karin Jonkers

soren, fondsen en vrienden een derde bij. Het festival maakt geen deel uit van de culturele basisinfrastructuur (BIS), nóg niet. 'Op dit moment zitten er vier podiumkunsthoeven in de BIS, maar minister Van Engelshoven heeft aangekondigd die groep in de nieuwe cultuurnota naar zeven te willen uitbreiden. Welke criteria ze voor de toekenning zal hanteren, is nog niet bekend, behalve dat er sprake moet zijn van een internationale component. Wat dat betreft staan we sterk met onze Europese samenwerkingsverbanden en internationale programmering,

waaronder een substantieel deel Vlaams werk. We richten ons bovendien op talentontwikkeling, hebben regionale worteling en een groot publieksbereik, wat bij beleidsmakers hoog op de agenda staat.' Als het festival wil groeien, dan kan dat uitsluitend in de BIS, aldus Van Hulst. 'In ieder geval kan dit onder de huidige subsidievoorwaarden niet bij het Fonds Podiumkunsten, want dat hanteert een plafond van 250.000 euro, dat al bereikt is.' Het is vooralsnog onzeker hoe de koek verdeeld wordt.

Ook de financiële ondersteuning door de lagere overheden, waarover Van Hulst zeer te spreken is, biedt telkens zekerheid voor vier jaar. 'De gemeente is ook op het terrein van openbare ruimte en vergunningen coöperatief.' Het festival genereert een relatief hoog aandeel eigen inkomsten, maar Van Hulst wijst op de kwetsbaarheid ervan. 'Als het elf dagen regent, hebben we een groot probleem.'

Risico's

Eén miljoen euro, circa een derde van de financiering, komt van particuliere fondsen, sponsors en vrienden. Hiervoor gaat het festival vele partnerschappen aan.

De bijdrage vanuit het bedrijfsleven, ongeveer een half miljoen, is redelijk stabiel. 'Helaas zijn we gezien de zomerperiode voor zakelijke netwerken geen ideale partij. Sponsors zijn dan ook vaak leveranciers', vult ze aan.

De 500.000 euro incidentele subsidies vanuit de particuliere fondsen zijn elk jaar opnieuw een bron van onzekerheid. Fondsen als VSBFonds, Fonds 21, Prins Bernhard Cultuurfonds en Dioraphte dragen tussen de 10.000 en 110.000 euro bij. 'Maar ook de "kleintjes" tot 10.000 euro zijn superbelangrijk.' Al die fondsen hanteren verschillende criteria en vragen om een verschillende benadering. 'Daar gaat veel tijd en energie in zitten, samen op zoek naar gedeelde waarden en ambities.'

Wat dit deel van de financiering naast kortlopende overeenkomsten zo kwetsbaar maakt, is dat je de aanvraag voor een bijdrage vaak pas kunt indienen zodra het programma rond is. 'In het voorjaar moet het programmaboek naar de drukker, maar er is dan over veel fonds-aanvragen nog geen uitslag binnen. Feitelijk weet je niet of en welke van de geplande 120 activiteiten en 80 voorstellingen kunnen door-

gaan, maar tegelijkertijd wil je de makers niet aan het lijntje houden. Een reuze dilemma. Je kunt bovendien, mocht een fonds onverwacht niet over de brug komen, niet zomaar voorstellingen intrekken. Daarmee mis je inkomsten én soms zijn andere fondsen juist vanwege dat deel van het inhoudelijk programma tot financiering overgegaan. Verder richt het ene fonds zich op talentontwikkeling en jonge makers, het andere juist op internationalisering of publieksbereik. Er is altijd een moment waarop je niet terug kunt komen op bestaande afspraken met ofwel makers, ofwel geldschietters. Dat betekent dat je risico's moet nemen.'

Het wordt nog lastiger wanneer fondsen met een gedeeltelijke bevoorschotting werken. 'Dan gaat de kost dus voor de baat uit. Dat zou geen probleem hoeven zijn, ware het niet dat we ook met fondsen werken die uitsluitend bij een tekort financieren en niet toestaan dat je als organisatie eigen vermogen hebt. Je moet dus voorfinancieren terwijl je geen eigen vermogen hebt. Er zit absoluut iets pervers in het systeem.'

De constructie van twee stichtingen biedt hier beperkt soelaas, vertelt Van Hulst. Bosse Nova kan waar nodig bijspringen. 'Als je kijkt naar onze financieringsmix, zijn we meesters in het ondernemen, maar ik zou het reëler vinden als de basis breder zou zijn.' •

Jack van der Leden is redacteur van *Boekman*